Dini Ba?l?l?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dini Ba?l?l?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19921

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Dini Ba?l?l?k Ölçe?i (D?N? BA?LILIK ÖLÇE??), bireylerin dini inançlar?na, pratiklerine ve duygusal ba?l?l?k düzeylerine yönelik tutumlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, Türk kültürü ba?lam?nda **dini ba?l?l?k** yap?s?n? geçerli ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirebilmek için orijinal bir ölçe?in Türkçe'ye uyarlama çal??mas? olarak gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, özellikle din psikolojisi ve sosyal bilimler alanlar?nda, bireylerin manevi ya?amlar?n?n ve dini yönelimlerinin anla??lmas?na katk? sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Dini ba?l?l?k, din psikolojisi, psikometrik araç, ölçek uyarlamas?, inanç, maneviyat, Psikometri, Ahmet Ak?n.

Yazarlar

Ahmet Ak?n, Yeliz Altunda?, Mustafa Turan.

Amaç

Dini Ba?l?l?k Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin **dini ba?l?l?k** düzeylerini çok boyutlu bir perspektifle ölçebilen, kültürel olarak hassas ve istatistiksel olarak sa?lam bir araç sunmakt?r. Orijinal ölçe?in maddelerinin Türkçeye çevrilmesi ve kültürel adaptasyonunun sa?lanmas? hedeflenmi?tir. Bu uyarlama çal??mas?, yerel ara?t?rmac?lara dini inanç ve davran??lar?n psikolojik etkilerini inceleme f?rsat? vermi?tir.

Ölçe?in geli?tirilme süreci, uluslararas? alanda kabul görmü? bir ba?l?l?k modelinin Türk örneklemine uygunlu?unu test etmeyi amaçlam??t?r. Bu sayede, hem teorik yap?n?n kültürel geçerli?i ara?t?r?lm?? hem de yerel ara?t?rmalarda kullan?labilecek standart bir ölçme arac? literatüre kazand?r?lm??t?r.

Yap?

Ölçek, **dini ba?l?l?k** yap?s?n? ölçmektedir. Dini ba?l?l?k, genellikle sadece davran??sal pratikleri de?il, ayn? zamanda bili?sel (inançlar), duygusal (deneyimler) ve sosyal (cemaatle ili?ki) boyutlar? da içeren karma??k ve çok yönlü bir psikolojik yap?d?r.

Uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçe?in boyutlar?n?n Türk kültüründeki bireylerin dini deneyimlerini ne ölçüde temsil etti?i faktör analizi yöntemleriyle incelenmi?tir. Bu yap?, bireyin ya?am?na yön veren temel inanç sistemlerinin yo?unlu?unu ve bu inançlara duyulan ki?isel ve içsel ba?l?l??? yans?t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Uyarlama çal??malar?, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü (**geçerlik**) belirlemek üzere kapsaml? analizler gerektirir. Ak?n, Altunda? ve Turan (2014) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in yap?sal Geçerlik kan?tlar?n?n sunuldu?u varsay?lmaktad?r.

Tipik olarak bu tür bir Uyarlama çal??mas?nda, dilsel ve kültürel e?de?erlik çal??malar? yap?ld?ktan sonra, yap? geçerli?ini desteklemek amac?yla Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizleri (DFA) gerçekle?tirilir. Bu analizler, ölçek maddelerinin, teorik olarak belirlenen dini ba?l?l?k boyutlar?na uygun bir ?ekilde kümelendi?ini göstermeyi amaçlar.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** (tutarl?l?k) çal??malar?, bir ölçüm arac?n?n farkl? zamanlarda veya farkl? maddeler arac?l???yla benzer sonuçlar üretme yetene?ini gösterir. Uyarlama çal??mas?nda (2014), iç tutarl?l?k katsay?lar?n?n hesaplanmas?, ölçe?in Güvenirlik düzeyini belirlemede temel yöntem olmu?tur.

?ç tutarl?l?k analizlerinde genellikle Cronbach Alfa katsay?s? kullan?l?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin tutarl? bir biçimde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve ölçe?in Türk örnekleminde güvenilir oldu?unu i?aret eder. Ek olarak, test-tekrar test güvenirli?i de ölçe?in zamana kar?? istikrar?n? kan?tlamak için kullan?labilir.

Faktör Analizi

Dini Ba?l?l?k Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?nda, ölçe?in orijinal çok boyutlu yap?s?n?n Türk kültüründe de korundu?unu do?rulamak amac?yla faktör analizleri uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in maddelerinin tek bir genel dini ba?l?l?k faktörüne mi yüklendi?ini, yoksa inanç, pratik ve deneyim gibi farkl? alt boyutlara m? ayr?ld???n? belirlemekte kritik öneme sahiptir.

Özellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), orijinal ölçe?in belirlenmi? faktör yap?s?n?n (örne?in, 3 veya 4 faktörlü bir yap?) Türk verileriyle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için kullan?l?r. Bu analizlerin sonuçlar?, ölçe?in yap?sal geçerli?ini destekler ve ara?t?rmac?lara ölçe?i kullan?rken hangi alt boyutlar? dikkate almalar? gerekti?i konusunda rehberlik eder.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Orijinal bir ölçe?in Türkçe'ye çevirisi ve kültürel adaptasyonu).

Format: Derecelendirme format? (Orijinal ölçe?in yap?s?na ba?l? olarak Likert tipi bir ölçek kullan?ld??? varsay?lmaktad?r).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Özellikle yeti?kin veya üniversite ö?rencisi örneklemleri üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?ld??? varsay?lmaktad?r).

Ya? Grubu: Yeti?kinler (18 ya? ve üstü).

Popülasyon Detaylar?: Çal??man?n yap?ld??? örneklem, ölçe?in psikometrik özelliklerinin belirlendi?i kültür ve dil grubunu temsil etmektedir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama ölçe?i. Kat?l?mc?lar, dini inanç ve pratiklerine dair maddelere kendilerine en uygun dü?en seçene?i i?aretleyerek yan?t vermektedirler.

Anahtar Kelimeler

Dini inanç, Cronbach Alfa, faktör analizi, psikolojik ölçüm, manevi ba?l?l?k, öz bildirim, Dini ba?l?l?k.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ahmet Ak?n

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: ahmet.akin@medeniyet.edu.tr

Yaz??ma Adresi: ?stanbul Medeniyet Üniversitesi (Çal??man?n yay?nland??? tarihteki kurum bilgisi baz al?nm??t?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in adaptasyon çal??mas? 2014 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? genellikle sorumlu yazar?n iznine tabidir. Ticari kullan?m için ek ücretler veya özel izinler gerekebilir. Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: dini-baglilik-olcegi-toad.pdf.

Kaynaklar

Ak?n, A., Altunda?, Y. ve Turan, M. (2014). Dini Ba?l?l?k Ölçe?inin Türkçe'ye uyarlanmas?. *?nsan ve Toplum Bilimleri Ara?t?rmalar? Dergisi-Journal of the Human and Social Science Researches, 4*(2), 367-375.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Dini Ba?l?l?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, ilgili ara?t?rmac?n?n yay?n?ndan veya yukar?da ba?lant?s? verilen PDF dosyas?ndan temin edilmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM